

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MÍSTNÍ PLÁN INKLUZE ŽĎÁR NAD SÁZAVOU PRO OBDOBÍ 2016 – 2019

Obsah

Obsah.....	2
1. ÚVOD.....	3
1.1 Nositel plánu.....	3
1.2 Charakteristika území MPI s ohledem na sociální vyloučení.....	3
1.3 Mapka škol.....	4
2. ANALYTICKÁ ČÁST.....	5
2.1 Charakteristika školství ve Žďáru nad Sázavou.....	5
2.2 Předškolní vzdělávání.....	5
2.2.1 Pozice MŠ v systému vzdělávání ve Žďáru.....	7
2.2.2 MŠ v kontextu SVL.....	7
2.2.3 Přípravné ročníky na ZŠ.....	8
2.3 Základní školy.....	9
2.3.1 Základní charakteristika ZŠ, včetně vzdálenosti a spádovosti vyloučených lokalit.....	10
2.3.2 Koncentrace dětí a žáků ze SVL na ZŠ Komenského 6.....	12
2.4 Možnosti trávení volného času ve městě.....	14
2.4.1 NZDM Ponorka.....	15
2.4.2 NZDM Denní centrum pro děti a mládež.....	16
2.5 Přehled středních škol – Žďár nad Sázavou.....	16
3. ANALÝZA POTŘEB.....	19
4. STRATEGICKÁ ČÁST.....	28
4.1 Všechny děti navštěvují mateřské školky.....	28
4.2 Žáci ze základní školy se speciálními vzdělávacími potřebami zažívají školní úspěch.....	32
4.3 Na procesu vzdělávání (formálním i neformálním) se podílí všichni aktéři ve městě.....	35
5. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST.....	38
5.1 Rizika a ohrožení.....	39
6. SEZNAM ZKRATEK.....	41

1. ÚVOD

1.1 Nositel plánu

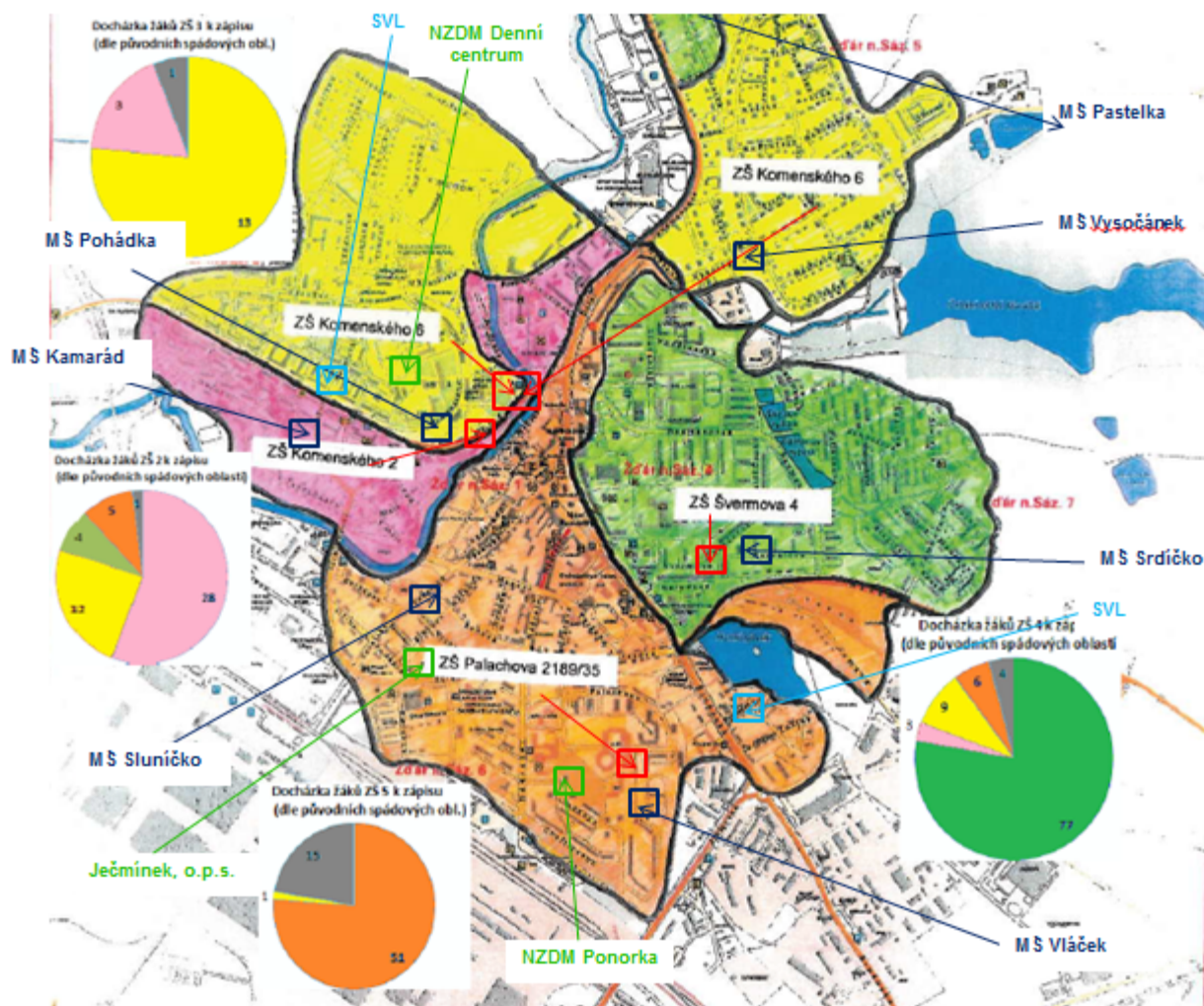
Nositelem Místního plánu inkluze (MPI) je Lokální partnerství (LP) Žďár nad Sázavou. Tento plán je přílohou nově vznikajícího Strategického plánu sociálního začleňování Žďár nad Sázavou (SPSZ). MPI má za cíl systematizovat opatření na podporu inkluzivního vzdělávání ve městě v rámci místní vzdělávací soustavy. MPI je tvořen na dobu 3 let. Důraz je kladen na zajištění souladu MPI s platnými národními, krajskými a místními strategickými dokumenty.

Východiskem pro plánování v oblasti vzdělávání byly vedle národních dokumentů stávající dokumenty lokálního partnerství, zejména Místní akční plán (MAP) ORP Žďár nad Sázavou. MPI vzniká ve spolupráci s jednotlivými aktéry lokálního partnerství, zejména v rámci pracovní skupiny Vzdělávání, jejímiž členy jsou: Město Žďár nad Sázavou (starosta, místostarosta, Odbor školství, kultury a sportu, Sociální odbor, Oddělení sociálně-právní ochrany dětí), PPP Žďár nad Sázavou, Mateřská škola Žďár nad Sázavou, ŽŠ Komenského 2, ZŠ Komenského 6, ZŠ Švermova 4, ŽŠ Palachova, MAS Havlíčkův kraj/MAP ORP Žďár nad Sázavou, NZDM Ponorka, NZDM Denní centrum pro děti a mládež.

1.2 Charakteristika území MPI s ohledem na sociální vyloučení

Žďár nad Sázavou je správním centrem ORP, které zahrnuje 48 obcí a má 43 058 obyvatel. Počet obyvatel samotného města Žďár nad Sázavou byl k 1. 1. 2015 21 467 osob. Odhaduje se, že přibližně 3% obyvatel jsou lidé sociálně vyloučení a ohrožení sociálním vyloučením. Větší část z nich bydlí na sídlišti Žďár 3, převážně na tzv. „svobodárnách“ (jedná se o městské byty na ulici Brodská), další potom v holobytech (prostupném bydlení organizované Azylovým domem pro matky/otce s dětmi), azylových domech, Hotelovém domě Morava, rodinných domcích na Žižkově ulici a na dalších adresách různě po městě. Ani zdaleka se nejedná výlučně o Romy, vzrůstá naopak podíl sociálně vyloučených osob neromského původu. V daných lokalitách žije odhadem 23 dětí předškolního věku.

1.3 Mapa škol

- Sociálně vyloučená lokalita
- Mateřská škola
- Základní škola
- Nestátní neziskové organizace

Obrázek 1: Mapa škol

Mateřská škola - jednotlivá pracoviště dle adresy
MŠ „Pohádka“, Brodská 5
MŠ „Kamarád“, Okružní 73
MŠ „Srdíčko“, Vančurova 14
MŠ „Vláček“, Haškova 14
MŠ „Vysočánek“, Vysocká 10
MŠ „Pastelka“, Santiniho 13
MŠ „Sluníčko“, Veselská 39

2. ANALYTICKÁ ČÁST

2.1 Charakteristika školství ve Žďáru nad Sázavou

Na území města se nachází 4 základních školy a 1 mateřská škola, která sdružuje 7 odloučených pracovišť. Alternativou k mateřským školám jsou přípravné ročníky ZŠ a do jisté míry také rodinná centra *Kopretina* a *Srdíčko*. Od září 2016 ve městě funguje soukromá základní škola Na Radosti.

2.2 Předškolní vzdělávání

Ve Žďáru nad Sázavou se nachází celkem 7 mateřských škol sdružených v příspěvkové organizaci *Mateřská škola Žďár nad Sázavou*. Jednotlivé MŠ fungují jako detašovaná pracoviště a uplatňují vlastní výchovné programy vycházející z RVP PV. Do mateřských škol ve Žďáru dochází celkem 698 dětí (kapacita je 700) ve 29 třídách. Jednotlivé MŠ mají podle své kapacity

3 – 7 věkově smíšených tříd, které mají naplněnost 15 – 28 dětí, nejčastěji 25. V tuto chvíli je naplněnost MŠ těsně pod hranicí kapacity, je tedy plně dostačující.

Celkem dětí:	700 (počet k 30. 9. 2015)	Momentálně: 698
Romské děti/SZ:	8 (12)	Děti se SVP: 11
Asistent pedagoga:	2	Speciální pedagog: 0

Docházka dětí do mateřských škol není organizována podle spádových oblastí, jako je tomu u základních škol, ale řídí se potřebami rodičů a kapacitou jednotlivých školek. Při přijímání dětí do MŠ jsou uplatňována kritéria výběru, která upřednostňují děti s odkladem školní docházky, děti s celodenní docházkou a starší děti před mladšími. Zaměstnání a trvalý pobyt rodičů jsou kritériem pouze u dětí mladších tří let. Kromě kritérií jsou stanoveny ještě určité zvýhodňující podmínky, například trvalé bydliště v obci nebo sourozenci dětí již umístění v MŠ. Ředitelka MŠ má navíc právo při výběru dítěte upřednostnit okolnosti „hodné zvláštního zřetele“, včetně sociálního zázemí rodiny dítěte.

Ve školce se platí školné 430 Kč měsíčně a stravné 30 až 33 Kč denně (650 – 730 Kč). Školné, na rozdíl od stravného, může být rodičům odpuštěno, pokud jsou příjemci dávek

v hmotné nouzi, pobírají příspěvek na péči o nezaopatřené dítě nebo příspěvek na pěstounskou péči. Stravné odpouštěno nebývá a kolem jeho placení sociálně slabšími rodiči vzniká nejvíce problémů.

2.2.1 Pozice MŠ v systému vzdělávání ve Žďáru

Do nedávné minulosti byla spolupráce města s MŠ dlouhodobě podceňována, v poslední době již začíná spolupráce fungovat – v rámci praxe otevřené školky jsou společně pořádána odpoledne v MŠ pro veřejnost s rozmanitým programem. Město se se školkami a školami společně pokouší zlepšit informovanost rodičů o zázemí a podmínkách v jednotlivých základních školách tak, aby mohli kvalifikovaně vybírat pro své potomky budoucí vzdělávací instituci. V rámci této snahy proběhla např. společná akce města, ZŠ a MŠ nazvaná *Všeználkova cesta*, které se zúčastnilo celkem 77 rodin, jež mohly navštívit vybrané školy a vyzkoušet si jejich prostory a vybavení. Dále MŠ mohou využívat i dobré vybavenosti škol základních – např. v rámci odpoledních kroužků či adaptačních dopolední pro předškoláky, které se pořádají zejména na školách potýkajících se s nedostatkem žáků.

2.2.2 MŠ v kontextu SVL

Problematika sociálně vyloučených lokalit se ve Žďáru dotýká pěti z celkových sedmi pracovišť MŠ. Problematika SVL se do značné míry překrývá s nedostatkem platební kázně či přímo osvobozením od placení školného, což lze považovat za indikátor výskytu sociálních problémů v rodině (celkem osvobozeno 13 rodin). V identifikovaných SVL je v současné době odhadem 23 dětí předškolního věku, z nichž ve školkách jich je umístěné pouze 9.

Problematika je koncentrována zejména na MŠ Veselská, která bezprostředně sousedí s Domovem pro matky (otce) s dětmi. Zde dochází k vysoké fluktuaci rodin s dětmi, častá je nepravidelná docházka a zpožděné platby za stravné, několik dětí bylo dokonce kvůli dluhům (či špatné docházce) v minulosti ze školky vyloučeno. V jiných pracovištích je zkušenost s dětmi z azylového domu obdobná, vedle fluktuace, nepravidelné docházky a neplacení se jeví jako problematická také absence omluvenek a nezáměr o komunikaci ze strany rodičů. Na druhou stranu lze vnímat pozitivně, že většina dětí z azylového domu do školky chodí alespoň občas. Jiná situace je v SVL na svobodárnách, odkud do MŠ dochází jen zhruba třetina dětí předškolního věku (5 z celkového počtu 16 dětí předškolního věku).

Jako účinné řešení proti problémům s neplacením stravného se ukázala možnost sjednat si splátkový kalendář. To dodržují zejména rodiny ze svobodáren, kde je situace celkově více stabilní, děti mají pravidelnou docházku, absence bývají řádně omluveny, rodiče celkově kladně reagují na otevřený přístup a daří se je zapojit také do rodičovské komunity. Prodlevy s placením vznikají hlavně u rodin z azylového domu pro matky/otce s dětmi, u nichž se častěji vyskytují problémy s dokládáním potřebných dokumentů a administrativními

úkony vůbec (např. při vyřizování odpuštění školního). Vzhledem k neexistenci školního a dobrovolnosti odebírání obědů v přípravných třídách je někteří rodiče vnímají jako vhodnější alternativu předškolního vzdělávání.

U romských dětí je specifické, že je matky odmítají svěřit cizím lidem a děti se tak do školky dostávají až kolem 5-6 roku. Lepší je situace u těch, které již mají ve školce umístěného sourozence. Případnou nedůvěru rodičů se snaží jednotlivé MŠ řešit metodou „otevřené školky“, kdy rodiče mohou být během dne přítomní programu ve školce spolu se svými dětmi nebo se mohou přijít alespoň podívat. Školky se snaží romské děti rozdělit do jednotlivých tříd, ale toto pravidlo není závazné.

Podle zaměstnanců MŠ by zlepšení docházky dětí ze SVL pomohla větší informovanost rodičů o aktivitách MŠ. Klíčové jsou přitom dny otevřených dveří a zápisy, o jejichž konání rodiče často nevědí. Informace by se v SVL mohly šířit například za pomoci poskytovatelů sociálních služeb, pracovníků sociálního odboru či sociálních služeb města Žďár, kteří nejčastěji s místními lidmi přijdou do kontaktu.

MŠ dále naráží také na nedostatek personálních kapacit – asistentů pedagoga, pozice odborníků chybí úplně. Zájem je jak o služby logopeda a školního psychologa, ideálně zajišťované externisty, tak o pozici speciálního pedagoga na 0,5 úvazku přímo v MŠ. MŠ má také aktivní postoj k DVPP, a to i v oblasti práce s minoritami, ráda by zavedla bilanční diagnostiku při nástupu pedagogů do MŠ a chtěla by zindividualizovat přístup k rodičům.

2.2.3 Přípravné ročníky na ZŠ

Od roku 2006 funguje na ZŠ Komenského 6 přípravná třída neboli tzv. nultý ročník. Ve školním roce 2015/2016 na ZŠ Komenského 6 docházelo do přípravné třídy celkem 11 dětí, z toho 3 romské a 2 děti se speciálními vzdělávacími potřebami. O přijetí rozhoduje ředitel školy na základě žádosti rodičů a doporučení školského poradenského zařízení. Děti mohou využívat jak školní jídelnu, tak družinu. Oběd je dotovaný a s jeho placením (22/24Kč dle věku dítěte) nebyly žádné problémy. Tyto třídy do určité míry fungovaly jako alternativa k mateřským školám pro děti ze SVL.

Mimo přípravné ročníky nabízí ZŠ Komenského také klub předškoláků Kulíšek, který se koná vždy první úterý v měsíci odpoledne. Klub předškoláků vedou vyučující 1. stupně.

2.3 Základní školy

Ve Žďáru nad Sázavou v současnosti fungují čtyři základní školy Základní škola Komenského 2 (2. ZŠ), Komenského 6 (3. ZŠ), Švermova 4 (4. ZŠ) s detašovaným pracovištěm na zámku, a ZŠ Palachova 35 (5. ZŠ). Školy mají celkově vyšší kapacitu, než je vzhledem k demografickým ukazatelům třeba, proto, s výjimkou 4. ZŠ, nedosahují své maximální naplněnosti. Od školního roku 2016/2017 byla ve Žďáru nad Sázavou otevřena první soukromá základní škola Na Radosti.

**2.3.1 Základní charakteristika ZŠ, včetně vzdálenosti a spádovosti vyloučených lokalit.
ZŠ Komenského 2**

Název školy:	Základní škola, Komenského 2, okres Žďár n. S., příspěvková organizace	www.2zszdar.cz
Adresa školy:	Komenského 2, 59101 Žďár nad Sázavou	
Typ školy:	Základní škola (1. - 9. třída)	
Kapacita:	540	Počet žáků: 467
Romští žáci (odhad):	2	Žáci se SVP: 91
Asistenti pedagoga:	3	Speciální pedagog: 0
Psycholog:	0	Přípravná třída: 0
Vzdálenost od vyloučených lokalit:	SVL Brodská 400m SVL Holobyty 1,4km	Výchovný poradce: 1 Metodik prevence: 1

ZŠ Komenského 6

Název školy:	Základní škola, Komenského 825/6, okres Žďár n. S., příspěvková organizace	http://www.3zszdar.cz/
Adresa školy:	Komenského 825/6, 59101 Žďár nad Sázavou	
Typ školy:	Základní škola (1. - 9. třída) Základní škola speciální	
Kapacita:	554 (z toho 74 ZŠS)	Počet žáků: 262 (z toho 19 ZŠS)
Romští žáci (odhad):	29	Žáci se SVP: 91
Asistenti pedagoga:	19	Speciální pedagog: 1
Psycholog:	0	Přípravná třída: 11 žáků Dobíhající praktická třída: 21 žáků
Vzdálenost od vyloučených lokalit:	SVL Brodská 600m (spádová) SVL Holobyty 1,4km	ŠVP včetně 2+1 VP a 1 MP 3-stupňový model péče financováno z projektu

		RAMPS-VIP III
--	--	----------------------

ZŠ Švermova 4

Název školy:	Základní škola, Švermova 1132/4, okres Žďár n. S., příspěvková organizace	http://www.4zszdar.cz/
Adresa školy:	Švermova 1132/4 59101 Žďár nad Sázavou	
Typ školy:	Základní škola (1. - 9. třída)	
Kapacita:	880	Počet žáků: 854
Romští žáci (odhad):	0	Žáci se SVP: 97
Asistenti pedagoga:	1	Speciální pedagog: 1
Psycholog:	1	Přípravná třída: 0
Vzdálenost od vyloučených lokalit:	SVL Brodská 1,4km SVL Holobyty 500m	Výchovný poradce: 2 Metodik prevence: 1

ZŠ Palachova

Název školy:	Základní škola Palachova 2189/35, okres Žďár n. S., příspěvková organizace	http://www.1zdar.cz/
Adresa školy:	Palachova 2189/35 59101 Žďár nad Sázavou	
Typ školy:	Základní škola (1. - 9. třída)	
Kapacita:	810	Počet žáků: 477
Romští žáci (odhad):	0	Žáci se SVP: 56
Asistenti pedagoga:	3	Speciální pedagog: 0
Psycholog:	1	Přípravná třída: 0
Vzdálenost od vyloučených lokalit:	SVL Brodská 1,6km SVL Holobyty 550m (spádová)	Výchovný poradce: 1 Metodik prevence: 1

Školy mají výchovné poradce, kteří se věnují kariéernímu poradenství, účastní se burzy práce a spolupracují se SŠ/SOU formou exkurzí žáků ZŠ s představením učebních oborů.

2.3.2 Koncentrace dětí a žáků ze SVL na ZŠ Komenského 6

ZŠ Komenského 6 má problematickou pověst segregované školy, kam dle školských obvodů docházejí děti a žáci (nejen romští) ze sociálně vyloučené lokality svobodáren. Roku 2004 byla tato pověst ještě umocněna, neboť po zrušení praktické a speciální školy přešli žáci i část pedagogického sboru právě na ZŠ Komenského 6, která tak zahrnuje také ZŠ speciální s kapacitou 74 žáků a dobíhající třídy praktické. Pověst školy se odráží na složení žáků, část rodičů dětí a žáků ze spádové oblasti (zejména z vilové čtvrti Klafar) každým rokem usiluje o umístění svých dětí na jinou ZŠ (za tímto účelem přistupují např. ke změnám trvalých bydlišť dětí), což se odráží i v nízké naplněnosti kapacity ZŠ Komenského 6 (47%). O segregovanou školu v pravém slova smyslu se však nejedná, neboť procentuální podíl Romů na škole je zhruba 14 % a ani zdaleka nepřekračuje kritických 20 %. ZŠ navíc disponuje nadstandardní výbavou ve třídách a má vysoké nároky na pedagogický sbor. Škola je výjimečná i snahou začlenění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných tříd, ve kterých tvoří

průměrně 41 % (často i žáci s těžkým fyzickým handicapem). Za tuto snahu byla škola v roce 2011 oceněna Ligou lidských práv jako tzv. *Férová škola*. Celkem 19 % žáků spadá do kategorie „sociálně znevýhodněných“ – tito žáci na školu přišli prostřednictvím přípravných ročníků. S vysokým podílem sociálně znevýhodněných žáků jsou spojeny další nežádoucí faktory, jako je vyšší počet neomluvených hodin či tzv. skryté záškoláctví, kdy jsou dětem absence rodiči či lékaři omlouvány.

Pro rodiče dětí ze SVL, a to i mimo spádovou oblast (z Domova pro matky (otce) s dětmi či z tzv. holobytů), jsou při rozhodování o umístění do ZŠ Komenského 6 důležité také další faktory - tempo výuky přizpůsobené individuálním potřebám, menší kolektiv, osobnější přístup, bezpečné a tolerantní prostředí i určitá benevolence, což naopak v očích rodičů z majority snižuje možnosti řady žáků pro další vzdělávání a profesní růst. Samotná docházka na ZŠ Komenského 6 však ještě neznamená horší učební výsledky; pokud totiž pomineme dobíhající praktické speciální třídy, tak žáci školy ve srovnání s ostatními školami dosahují spíše průměrných výsledků a od ostatních škol se neliší¹. Problémem je tak spíše "menšinové" prostředí školy, které do budoucna u žáků může vytvořit specifické návyky a snížit jejich šance na úspěšnou integraci, hlavně v případě dalšího vzdělávání. Ve školním roce 2015/2016 nikdo na ZŠ Komenského 6 předčasně neukončil vzdělávání, a to jak v běžných třídách, tak ani ve třídách ZŠ praktické.

Vedení školy si tuto skutečnost uvědomuje a už několik let na ní upozorňuje, především pak v souvislosti s vyšší koncentrací SVL ve spádovém obvodu školy. Zároveň je ale kvůli nízkému počtu žáků (a s tím souvisejícími finančními problémy) nucena přijímat i žáky, kteří se projeví jako problematictí (neúspěšní, s výchovnými problémy) na ostatních ZŠ. Tento mechanismus distribuce žáků mezi školami je většinou žďárských aktérů akceptovaný a není považován za příliš velký problém. Navíc se jedná o politicky citlivé téma - městu, které na to finančně doplácí nutností dotovat platové složky zaměstnanců ZŠ Komenského 6, nechybí až tak vůle jako spíše prostředky na osvětové aktivity vůči veřejnosti. Město trvá na správnosti stanovené spádovosti, která se jeví jako proporcionalní, ani přípravné třídy za dané situace boje o každého žáka nevidí jako vhodné přesunovat – s nově

1

Viz. např. Česká školní inspekce. Inspekční zprávy. Základní škola Žďár nad Sázavou, Komenského 6, Komenského 6/825, Žďár nad Sázavou 3, 48895229. <http://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Inspekci-zpravy?d=14632>

nastoupivším ředitelem ZŠ 3 byla zvolena strategie PR aktivit školy vedoucích k jejímu zviditelnění a přitažení dětí z majority.

Nehledě na specifičnost situace na ZŠ Komenského 6 je třeba podotknout, že se i tato škola jinak potýká s řadou podobných problémů jako ostatní ZŠ, kterým je především nedostatek asistentů pedagoga a odborníků, zejména školního psychologa a klinického logopeda, dále rezervy ve vybavení škol výukovými pomůckami, potřeba užší spolupráce se SŠ a jiných aktivit ke zvýšení školní úspěšnosti, motivace žáků a preventivních opatření. Školy by také uvítaly DVPP, možnost min. 3 supervizí ročně pro každého učitele a posílení školského odboru jako odborného mentora pedagogické práce.

Tyto konkrétní potřeby se odráží v deklarovaných záměrech města ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování – vytvoření podmínek na základních školách pro lepší výuku žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí, zejména zajištění asistentů pedagoga, zajištění odborných poradenských pracovišť a možností pro rozšíření doučování žáků.

Souhrnná tabulka personálních požadavků

Pozice	Současný stav (úvazky)	Potřeba (úvazky)
Asistent pedagoga	2	3
Speciální pedagog	0	1,5
Školní psycholog	1	1
Sociální pedagog	0	0
Logoped	0	0,5
Jiná	0	0

Od nového školního roku 2016/2017 ve městě začala působit nová soukromá ZŠ Na Radosti. Jedná se o alternativní školu postavenou na komunitním principu a projektovém vyučování. Škola má kapacitu 30 žáků v 1. - 5. ročníku, kteří se vzdělávají dohromady. Mají zažádáno o rozšíření kapacity a zavedení 2. stupně. Výše školného je stanovena na 2 300Kč/ měsíčně a ze Žďáru do školy nastoupilo 8 dětí, ostatní jsou z okolních obcí.

2.4 Možnosti trávení volného času ve městě

Ve Žďáru nad Sázavou je široká nabídka různorodých volnočasových aktivit pro děti a mládež, ale i dospělé, které jsou ovšem pro obyvatele SVL vysokoprahové. Z tohoto důvodu

se jich účastní pouze malé procento dětí či dospělých ze sociálně vyloučené lokality, a to spíše krátkodobě. Nejširší nabídku má příspěvková organizace **Active – středisko volného času**, které mimo uměleckých a pohybových zájmových kroužků organizuje letní tábory a soustředění, zahraniční pobyty a různé akce pro děti po celý rok. Důležitými aktéry v dané oblasti jsou také **Základní umělecká škola Františka Drdly** a **Knihovna Matěje Josefa Sychry**.

Největším organizátorem sportovních aktivit ve městě je **TJ Žďár nad Sázavou**, která mimo jiné provozuje sportovní halu na Bouchalkách a nabízí především oddílové aktivity. Mezi další velké poskytovatele sportovních aktivit patří například **UNITOP SKP Žďár nad Sázavou**, **Sokol Žďár nad Sázavou, z. s.**, **Jednota Orel Žďár nad Sázavou**, **FC Žďas**, **SKHL Žďár nad Sázavou**, nebo Klub ploutvového plavání a potápění **Čochtan**. Ve městě působí také dětské volnočasové organizace zaměřené na outdoorové aktivity - Přístav vodních skautů **Racek a Duha AZ**.

Významnými organizátory volnočasových aktivit jsou také **základní a střední školy**. Základní školy pro své žáky organizují pohybové a výtvarné kroužky, ale také dyslektické a logopedické kroužky nebo doučování českého jazyka a matematiky. Střední průmyslová škola pak poskytuje tělocvičnu pro sportovní aktivity.

Všechny výše zmíněné volnočasové aktivity jsou pro osoby z cílové skupiny, jak již bylo řečeno, vysokoprahové. Z tohoto důvodu se ve městě nachází dvě nízkoprahová zařízení – **Denní centrum pro děti a mládež a Ponorka**, která poskytují zázemí, pomoc a podporu dětem a dospívajícím, kteří se ocitli nepříznivé životní situaci nebo jsou jí ohroženi, a to formou jak terénních, tak ambulantních služeb. Jejich významným posláním je také snaha pomoci svým uživatelům smysluplně trávit volný čas.

2.4.1 NZDM Ponorka

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež je registrováno podle zákona o sociálních službách (č. 108/2006 Sb.). Zřizovatelem je Oblastní charita Žďár nad Sázavou. Celková registrovaná kapacita NZDM je 35 osob. Od ledna 2016 evidováno 64 uživatelů, průměrně 988 kontaktů měsíčně. Cílová skupina (CS) rozdělena na 2 skupiny – 1. stupeň ZŠ a 2. stupeň ZŠ a mládež do 20 let. Zástupci NZDM jsou členové PS Vzdělávání a mají v souvislosti s MPI zájem zejména o dobrovolnické aktivity (5P, 0,5 úvazku) a celkové navýšení personální kapacity o 0,5 úvazku + požadavek na vybavení (deskové hry aj.).

2.4.2 NZDM Denní centrum pro děti a mládež

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež je registrováno podle zákona o sociálních službách. Zřizovatelem je příspěvková organizace Sociální služby města Žďár nad Sázavou. Kapacita služby je 30 klientů pro denní centrum + 10 klientů v akutní krizové situaci. Denní naplněnost je průměrně 17 klientů. Cílová skupina (CS) rozdělena na 3 skupiny: 1. stupeň ZŠ, 2. stupeň ZŠ a mládež do 18 let. Denní centrum pro děti a mládež působí v rámci romské komunity na sídlišti Žďár 3 („Svobodárny“). Vedle zájmových aktivit nabízí služby doučování, které využívají i děti, které jinak nejsou klienty zařízení. Příprava do školy spočívá především v pomoci s vypracováním domácích úkolů a referátů. Pracovníci NZDM také pomáhají klientům s přípravou na opravné či závěrečné zkoušky. V budoucnu by se rádi věnovali také výuce anglického jazyka. Klubové aktivity však využívají téměř výlučně děti romské, které klub považují za „svůj“, což odrazuje děti z majority. Zástupci NZDM jsou členové PS Vzdělávání a mají v souvislosti s MPI zájem o rozvoj aktivit doučování a depistáž potencionálních klientů (1,5 úvazku).

Přípravu do školy poskytuje také **Azylový dům pro matky (otce) s dětmi**, jehož zřizovatelem je nezisková organizace Ječmínek o.p.s. V souvislosti s MPI vykazují potřebu navýšení personální kapacity na doučování.

2.5 Přehled středních škol – Žďár nad Sázavou

Název	Sídlo	Zřizovatel	www
Gymnázium Žďár nad Sázavou	Neumannova 1693/2	kraj	gymzr.cz
Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou	Dvořákova 4/404	kraj	szzsodar.cz
Střední škola gastronomická Adolpha Kolpinga	U Klafárku 3	církev	ssgak.cz
Biskupské gymnázium	U Klafárku 3	církev	bigyzzr.cz
SŠ obchodní a služeb SČMSD Žďár n. S, s. r. o	Komenského 10	soukromá osoba	obchodskolazr.cz
VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou	Studentská 1	kraj	spszr.cz

Učební obory, jejichž nabídka je ve Žďáru omezená, nabízí 3 školy. Obor Kuchař – číšník přitom nabízí 2 školy - Střední škola gastronomická Adolpha Kolpinga (spolu s oborem Cukrář) a SŠ obchodní a služeb (spolu s oborem Kadeřnice). Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola Žďár nad Sázavou nabízí obory Obráběč kovů, Strojní mechanik, Elektrikář

a Modelář. Dané obory jsou tříleté, absolventi získají střední vzdělání s výučním listem. Žákům některých oborů průmyslové školy jsou poskytována motivační stipendia ve výši 700 Kč měsíčně, prospěchová stipendia jsou běžná i na ostatních školách (cca. 1000 Kč za pololetí). Školné se na uvedených školách neplatí. Vzdělání je možné doplnit dvouletým nástavbovým studiem s maturitou.

Ostatní školy ve městě umožňují získat střední vzdělání zakončené maturitou, školy se soukromým zřizovatelem jsou navíc zatíženy placením školného.

**Přehled přijatých žáků na ŠŠ a SOU do prvního ročníku šk. roku 2016/2017
ze ZŠ Komenského 6**

Počet	SŠ/SOU	Obor	Sídlo SŠ	Okres
1	Střední zdravotnická škola	všeobecná zdravotní škola	Žďár n. S.	ZR
2	SŠ gastronomická Adolpha Kolpinga	číšník/servírka	Žďár n. S.	ZR
2	SŠ obchodní a služeb SČMSD	kuchař – číšník	Žďár n. S.	ZR
1		obchodní akademie		
1		aranžérka		
1	VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou	mechanik – elektrotechnik	Žďár n. S.	ZR
1	Gymnázium Žďár nad Sázavou	všeobecné studium	Žďár n. S.	ZR
1	SOŠ Nové Město na Moravě	tesař	Nové Město n. M.	ZR
1		opravář lesnických strojů		
1	SOŠ a SOU Vocelova	autotronik	Hradec Králové	HK
1	SŠ Náhorní, Praha 8	knihkupecké a nakladatelské činnosti	Praha	Praha
1	VOŠ a SOŠ Bystřice n. P.	zámečnické práce ve stavebnictví	Bystřice n. P.	ZR
		farmář		

Z tabulky vyplývá, že většina žáků ze ZŠ Komenského 6 dává přednost nematuritním učebním oborům v místě bydliště, případně ve vzdálenosti pohodlného dojezdu autobusem (v rámci okresu). Pouze dva žáci odešli za nákladnějším studiem spojeným s internátem, tedy za obecně méně dostupnými obory. Z 16 vycházejících žáků z řádně dokončeného devátého ročníku si jich 6 vybralo maturitní obory a pouze 1 žák si nepodal přihlášku vůbec. Další osud žáků škola nesleduje. Žáci, kteří nastoupí do SŠ gastronomické Adolpha Kolpinga, jsou plně podporováni k dokončení vzdělání – škola je motivuje k docházce a odhlíží od prospěchu. Většina žáků vzdělání dokončí, největší fluktuace bývá v prvním ročníku, kdy průměrně 2 žáci odchází již v průběhu září.

3. ANALÝZA POTŘEB

Tato analýza vznikla na podkladě diskuzí v rámci pracovní skupiny Vzdělávání pod metodickým vedením Agentury.

Cílová skupina	Potřeba	Jak jí naplňujeme	Jak jí chceme naplňovat	Rizika-bariéry
----------------	---------	-------------------	-------------------------	----------------

<p>Osoby sociálně vyloučené a osoby ohrožené sociálním vyloučením (nízkopříjmové, aj.)</p>	<p>Předškolní vzdělávání</p>	<p>Mateřské školy</p> <ul style="list-style-type: none"> - dny otevřených dveří - individuální práce s rodinou - společná odpoledne s rozmanitým zaměřením (sport, výroba atd.). - kapacita 716 dětí - 13 dětí osvobozených od školného - 9 dětí z CS <p>Základní školy</p> <p>ZŠ 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - přípravná třída (již deset let) <p>ZŠ 5</p> <ul style="list-style-type: none"> - ve školním roce 2016/2017 je plán otevřít i zde přípravnou třídu <p>Kluby předškoláků</p> <p>NZDM – Denní centrum pro děti</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopolední aktivity pro děti 0-6 let - motivace směrem k rodičům (dítě chodí do MŠ) <p>SAS</p>	<p>Mateřské školy</p> <ul style="list-style-type: none"> - zřídit asistenta pedagoga (2 x 0,5) - podpora ze strany specialistů (speciální pedagog, sociální pedagog, psycholog – úvazek 0,5) - další vzdělávání učitelů mateřských škol (prosociální oblast, práce s minoritami) - bilanční diagnostika při nástupu pedagogů při nástupu do MŠ - individuální přístup k rodičům <p>Sociální služby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nabízet mateřské školky rodičům - spolupráce s MŠ, např. odpolední klub (všechny děti s rodičem v mateřské školce), zároveň sloužící jako exkurze, užší spolupráce s rodinami, spolupráce MŠ s NNO <p>Navýšení úvazku pedagogického pracovníka o 1,0 úvazku</p>	<p>Nedostatek asistentů pedagoga</p> <p>Nezájem rodičů – komunikace jen se staršími sourozenci</p> <p>Stud před ostatními – akce MŠ</p> <p>Nízké sebevědomí rodičů</p> <p>Nedostatek financí – akce MŠ</p> <p>Neproškolené pedagogické pracovnice</p>
--	------------------------------	--	---	---

	<p>Zázemí pro školní přípravu</p>	<p>NZDM Ponorka</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava do školy (spíše starší děti) <p>NZDM - Denní centrum pro děti</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava do školy (mladší děti) <p>SAS</p> <ul style="list-style-type: none"> - doučování, příprava do školy - práce s rodinou <p>(1,5 úvazek, 29 rodin)</p> <p>Základní školy:</p> <p>podpůrné programy</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidelný režim - doučování 1h týdně - třístranné smlouvy <p>Pedagogicko psychologická poradna:</p> <p>pomoc s reedukací reedukace</p>	<p>Zajistit dostatečné finanční krytí.</p> <p>Vrstevníkové programy (5P) – dobrovolnictví (NZDM Ponorka, 0,5 úvazku)</p> <p>Zařadit doučování ve škole</p> <p>Posílit SAS o 0,5 úvazku</p> <p>Posílit NZDM Ponorka o 0,5 úvazku, požadavek na vybavení (deskové hry aj)</p> <p>NZDM Denní centrum pro děti (v celkové výši na 3,5 úvazku, nyní má 3,4)</p>	<p>Nezájem rodičů o potřeby dítěte</p> <p>Nezájem dítěte</p> <p>Zkreslené představy o možnostech školy</p> <p>Nereálná očekávání (škola- rodina, škola- OSPOD, rodiče-škola, rodiče-OSPOD)</p> <p>Negativní vliv vrstevníků</p>
--	-----------------------------------	--	--	---

	<p>Snižování úrovně záškoláctví</p>	<p>Nejprve problém řeší škola sama. Pokud přetrvává, obrací se na další orgány.</p> <p>Komunikace s rodiči</p> <ul style="list-style-type: none"> - třídní schůzky - zapojení systémových aktérů (OSPOD) - systém je nefunkční <p>Některé školy využívají Individuální výchovný plán (IVýP)</p> <p>Vliv NZDM a APK na záškoláctví.</p> <p>Terénní program Ječmínek</p> <p>Odbor sociální:</p> <p>Kurátor pro děti a mládež (2 úvazky)</p>	<p>Základní školy- využívají IVýP</p> <p>Zaměřit se na lékaře: osvěta, komunikace, participace - zamezení zpětné omluvy od lékaře – jasná pravidla omlouvání žáků lékařem (školní řád).</p>	<p>Zdlouhavý zákonný postup</p> <p>Rozdílný přístup lékařů</p> <p>Nedodržování léčebného režimu rodiči</p> <p>Omezené pravomoci školy</p> <p>Omezené možnosti získávání informací o stavu dítěte</p> <p>Rodič nemusí dát souhlas k práci s dítětem</p>
--	-------------------------------------	---	---	--

	<p>Snažit se nebýt vyloučen ze školních aktivit, připravenost škol na děti ze SVL</p>	<p>Město:</p> <ul style="list-style-type: none"> - finančně přispívá školám na bazén, bruslení, školní psychology <p>Úřad práce:</p> <p>Poskytuje MOP</p> <p>Základní školy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nabízejí splátkový kalendář na náročnější aktivity <p>ZŠ 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - 86% naplněnost - asistent pedagoga - psycholog/spec. pedagog <p>ZŠ 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - 47% naplněnost - asistent pedagoga - psycholog/spec. pedagog <p>ZŠ 4</p> <ul style="list-style-type: none"> - 97% naplněnost - psycholog/spec. pedagog <p>ZŠ 5</p> <ul style="list-style-type: none"> - 59% naplněnost - asistent pedagoga - psycholog/spec. pedagog <p>Školy nabízí splátkový kalendář (na finančně náročnější aktivity)</p> <p>Školy dávají vybavení</p>	<p>Chybí vybavení na zapůjčení – lyže, brusle aj.</p> <p>Rozšiřovat fond škol o didaktické pomůcky</p> <p>Asistenti pedagoga</p> <p>ZŠ 2 -: budou využity prostředky Kraje Vysočina</p> <p>ZŠ 3 – 3x 1 úvazek</p> <p>ZŠ 4 – 0 úvazků</p> <p>ZŠ 5 – 0 úvazků</p> <p>Adekvátně posilovat úvazky psychologů/speciálních pedagogů na školách.</p> <p>ZŠ 2: není k dispozici vhodná osoba</p> <p>ZŠ 3: 2 úvazku (1,0 speciální pedagog; 0,5 psycholog, 0,5 sociální pedagog)</p> <p>ZŠ 4: 1,5 (1,0 psycholog, 0,5 speciální pedagog)</p> <p>ZŠ 5: 0,8 (0,5 psycholog, 0,3 speciální pedagog)</p>	<p>Nezájem cílové skupiny o školní aktivity</p> <p>Nedostatek financí</p> <p>Nedostatečné vybavení</p> <p>Nedostatečná kapacita pedagogicko-psychologické poradny</p>
--	---	--	---	---

	<p>Prevence rizikového chování dětí a mládeže</p>	<p>ZŠ má metodika prevence, vč. metodického vedení ze strany pedagogicko psychologické poradny</p> <p>Realizace všeobecné primární prevence (realizují základní školy a NNO a další subjekty)</p> <p>Centrum prevence Oblastní Charity</p> <p>Spektrum – Kolpingovo dílo</p> <p>Městská policie</p> <p>Policie ČR (spíše okrajově)</p>	<p>Využití potenciálu subjektů poskytujících programy prevence</p> <p>Zachovat a rozšiřovat stávající služby poskytující prevenci v celé šíři</p> <p>Dobrovolnické programy (5P -přátelství, podpora... realizace NZDM Ponorka 0,5 úvazku – koordinátor dobrovolníků)</p>	<p>Nedostatek financí (sekundární a terciální prevence)</p> <p>Nedostatek kvalifikovaných pracovníků</p>
--	---	--	---	--

	Příprava na budoucí povolání	<p>Spolupráce ZŠ a SŠ (motivační programy)</p> <p>Kariérní poradenství na ZŠ</p> <p>Denní centrum, Ponorka</p> <p>Exkurze do firem</p> <p>Festival vzdělávání</p> <p>Zapojení podnikatelské sféry</p> <p>ÚP – Informační a poradenská střediska</p>	<p>Zachovat a rozšířit stávající stav</p> <p>Motivační stipendijní programy na SŠ (kraj)</p> <p>Exkurze na SŠ (učební obory), ochutnávka oborů</p> <p>Motivovat zaměstnanost rodičů – další práce s rodiči</p>	<p>Nezaměstnanost rodičů</p> <p>Demotivace dětí systémovou chybou (plošné přijímání na SŠ)</p>
	Volnočasové aktivity	<p>Dotační programy na podporu volného času</p> <p>Školní kroužky</p> <p>Nízkoprahová centra</p> <p>Ječmínek</p> <p>Active Club</p> <p>Sportovní kluby</p> <p>Skaut</p> <p>Duha, a. s.</p> <p>ZUŠ, aj.</p>	<p>Rozmanité aktivity, které zasahují co nejširší spektrum</p> <p>Rozvoj dobrovolnictví v nízkoprahových centrech</p> <p>Vybavení nízkoprahových center</p>	<p>Neochota dodržovat režim a pravidla</p> <p>Nezájem</p> <p>Nedostatek financí</p>
	Zdravá strava	<p>Ječmínek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • učí děti vařit • osvěta • dává rodičům stravu <p>Potravinová banka</p> <p>Denní centrum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • učí děti vařit • osvěta <p>Family point:</p>	<p>Větší využívání nepotřebných potravin (jak)</p> <p>Obědy do MŠ, ZŠ</p> <p>Zapojení do projektu:</p> <p>Zdravá strava (vytipování dětí/strávníků)</p>	<p>Zdravé jídlo ve školní jídelně děti nebudou chtít jíst</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • semináře s ochutnávkou <p>Finanční gramotnost (v rámci NZDM, školy)</p> <p>Základní školy (ovoce do škol)</p> <p>Lékaři – osvěta</p> <p>Placené volnočasové aktivity</p>	<p>Částečné financování obědů (nutné zapojení rodin – motivace)</p> <p>Zaměřit se i na nízkopříjmové obyvatele – osvěta a následná dostupnost</p> <p>Zrušit automaty na sladkosti a sladké nápoje ve školách (nabídnout dětem čaj nebo vodu)</p> <p>Svačiny pro děti, které nechodí na obědy</p>	
	Získávat rodičovské kompetence a sexuální osvěta	<p>Základní školy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Všechny čtyři ZŠ v rámci II. stupně CS ano <p>Všeobecná primární prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spektrum + Ob. charita - zpravidla na II. stupni ZŠ, výjimečně SŠ - finance národní MŠMT, spoluúčast škol <p>Azylový dům pro matky (otce) s dětmi</p> <ul style="list-style-type: none"> - CS uživatelé AD - fakultativní činnost - zpravidla nezájem ze strany dětí 	<p>Základní a střední školy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podporovat vzdělávání pedagogů v této oblasti (vzdělávání vedou odborníci, kteří mají zkušenost) - podporovat všeobecnou primární prevenci na toto téma (rodičovské kompetence a sex. osvěta) - motivační aktivity (víkendové aktivity, tábory i příměstské) – dávat náhled a zpětnou vazbu ve vztahu k protiprávnímu jednání a drogám) 	<p>Nezájem cílové skupiny</p> <p>Nedostatek financí</p> <p>Omezené možnosti škol a NNO</p>

Školská zařízení	Přípravenost škol na děti	<p>Finanční podpora ze strany zřizovatele</p> <p>Pravidelné porady se zřizovatelem</p> <p>Realizace MAP na území ORP ZR</p>	<p>Finanční jistota</p> <p>Personální posílení školského odboru – odbor jako partner pro školy (dokáže poskytnout podporu – odborné dotazy)</p> <p>Psychologická podpora pedagogů i žáků</p> <p>Koncepce školství – kam by mělo směřovat ZR školství</p> <p>Mít kvalitní a moderní prostředky a zázemí (rekonstrukce učeben, interaktivní tabule, didaktické pomůcky, bezbariérovost), (viz MAP)</p> <p>Kvalitní vzdělávací aktivity pro pedagogy (inkluze, dovednostní semináře, ukázkové semináře, aj.)</p> <p>Individuální supervize (alespoň 3x za školní rok má možnost pedagog využít individuální supervizi)</p>	<p>Nedostatek financí</p> <p>Nevůle zřizovatele, pedagogů nebo rodičů</p>
------------------	---------------------------	---	---	---

4. STRATEGICKÁ ČÁST

1. Všechny děti navštěvují mateřské školky
  - 1.1. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami nastupují a pravidelně docházejí do běžných mateřských škol
  - 1.2. Předškolní zařízení mají dostatečnou kapacitu (materiální i personální) k práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami
  - 1.3. Předškolní zařízení spolupracují se základními školami při nástupu dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
2. Žáci základních škol se speciálními vzdělávacími potřebami zažívají školní úspěch
  - 2.1. Základní školy mají dostatečnou kapacitu (materiální i personální) k práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
  - 2.2. Škola umí aktivizovat žáky s problémy se zvládnutím učiva
  - 2.3. Žáci jsou podporováni při přestupu k středoškolskému vzdělávání
3. Na procesu vzdělávání (formálním i neformálním) se podílí všichni aktéři ve městě včetně rodičů
  - 3.1. Město Žďár nad Sázavou koordinuje proces zavádění inkluzivních opatření, zapojuje relevantní aktéry a komunikuje s veřejností
  - 3.2. Žáci i jejich rodiče jsou přímo podporováni v důležitosti vzdělávání

4.1 Všechny děti navštěvují mateřské školky

4.1.1 Děti se speciálně vzdělávacími potřebami nastupují a pravidelně docházejí do běžných mateřských škol

- Aktivita: Podpora poradenství a podpory rodičům při nástupu a adaptaci do MŠ (vyřizování dokumentace, jednání s dotčenými aktéry)
- Aktivita: Podpora adaptačních programů pro nově nastupující děti s rodiči
- Aktivita: Zkvalitňování služeb mateřských školek zavedením prvků např. Montessori pedagogiky
- Aktivita: Podpora cílených programů pro děti – práce s emocemi, sebevyjádřením (prvky dramaterapie)
- Aktivita: Zapojování rodičů znevýhodněných dětí do aktivit předškolních zařízení

(tematická setkávání apod.)

- Aktivita: Práce s rodinou v rámci sociálně aktivizační služby (aktivita je rozpracována v rámci Strategického plánu sociálního začleňování v oblasti rodina a sociální služby)

– 4.1.2 *Předškolní zařízení mají dostatečnou kapacitu (materiální i personální) k práci s dětmi se speciálně vzdělávacími potřebami.*

- Aktivita: Zavedení pozice chůvy
- Aktivita: Zajištění služeb odborníka (psycholog, speciální pedagog, sociální pedagog)
- Aktivita: Navýšit úvazek asistenta pedagoga
- Aktivita: Vzdělávání pedagogů v oblasti inkluze, antidiskriminační chování
- Aktivita: Zavedení systému vzájemného sdílení dobré praxe
- Aktivita: Zavedení edukativně stimulačních skupin
- Aktivita: Zavedení možnosti pravidelných konzultací pro rodiče
- Aktivita: Zkvalitnění prevence logopedických vad

4.1.3 *Předškolní zařízení pracují s dětmi a jejich rodiči tak, aby jim zajistila plynulý přechod do ZŠ*

- Aktivita: Zavedení platformy sdílení mezi aktéry (MŠ, ZŠ, město)
- Aktivita: Podpora a rozvoj návštěv základních škol s dětmi z předškolního vzdělávání
- Aktivita: Podpora odpoledních kroužků rozvoje školních dovedností.

	Aktivita	Počet	Popis	Typ	Zdroj	Termín	Odpovědnost
4.1.1.1	Podpora poradenství a podpory rodičům při nástupu adaptaci do MŠ	10 rodin/rok	vyřizování dokumentace, jednání s dotčenými aktéry	Aktivita školy	OP VVV	2019	Škola, zřizovatel
4.1.1.2	Podpora adaptačních programů pro nově nastupující děti s rodiči	1 program/rok	Vytvoření a evaluace adaptačního programu pro nově nastupující děti s rodiči	Aktivita školy	OP VVV	2019	Škola
4.1.1.3	Zkvalitňování služeb mateřských školek zavedením prvků např. Montessori pedagogiky	3 podpoření pedagogové/rok	Školení pedagogů pro potřeby zavedení prvků např. Montessori pedagogiky	Aktivita školy	OP VVV, šablony	2020	Škola
4.1.1.4	Podpora cílených	3 cílené	Práce s	Aktivita	OP	2019	Škola

	programů pro děti	programy/rok	emocemi, sebevyjádření m (prvky dramaterapie)	školy, Spolupráce	VVV		
4.1.1.5	Zapojování rodičů znevýhodněných dětí do aktivit předškolních zařízení	20 zapojených rodičů v rámci tematických setkávání	Tematická setkávání s rodiči znevýhodněných dětí	Spolupráce	OP VVV	2019	Škola, zřizovatel
4.1.2.1	Zavedení pozice chůvy	1,00 úvazku	chůva pro děti mladší 3 let	Aktivita školy	šablony	2019	Škola, zřizovatel
4.1.2.2	Zajištění služeb odborníka	8 podpořených dětí/rok	psycholog, speciální pedagog, sociální pedagog	Aktivita školy	MŠMT, šablony, OP VVV	2019	Škola
4.1.2.3	Navýšit úvazek asistenta pedagoga	2 x 0,5 úvazku		Aktivita školy	šablony	2019	Škola
4.1.2.4	Vzdělávání pedagogů mimo DVPP	20 podpořených pedagogů/rok	vzdělávání v oblasti inkluze a antidiskriminačního chování	Aktivita školy	OP VVV	2019	Škola, zřizovatel
4.1.2.5	Zavedení systému vzájemného sdílení dobré praxe	20 podpořených pedagogů/rok	Sdílení dobré praxe např. prostřednictvím hospitací mezi pedagogy v předškolním vzdělávání a výjezdů do jiných MŠ	Aktivita školy	OP VVV	2019	Škola, zřizovatel
4.1.2.6	Zavedení edukativně stimulačních skupin	12 skupin/rok	Podpora rodičů a dítěte před nástupem na ZŠ	Aktivita školy	OP VVV	2019	Škola
4.1.2.7	Zavedení možnosti pravidelných konzultací pro rodiče	150 podpořených rodičů/rok	individuální konzultace s rodiči	Aktivita školy	OP VVV	2019	Škola
4.1.2.8	Zkvalitnění prevence	150 podpořených	logopedická	Aktivita	šablony, OP	2019	Škola

	logopedických vad	děti/rok	prevence	školy	VVV		
4.1.3.1	Zavedení platformy sdílení mezi aktéry (MŠ, ZŠ, město)	2 setkání/rok	Zavedení systému sdílení mezi MŠ, ZŠ a městem	Spolupráce	OP VVV	2020	Škola, zřizovatel
4.1.3.2	Zavedení pravidelných setkávání pedagogů MŠ a 1. ročníků ZŠ	1 setkání/rok	setkávání pedagogů po zápisu žáků do ZŠ	Spolupráce	Vlastní režie	2018	Škola, zřizovatel
4.1.3.3	Podpora odpoledních kroužků rozvoje školních dovedností	100 podpořených dětí/rok	kroužky školní zralosti	Aktivita školy	OP VVV	2019	Škola

4.2 Žáci ze základní školy se speciálními vzdělávacími potřebami zažívají školní úspěch

4.2.1 Základní školy mají dostatečnou kapacitu (materiální i personální, včetně odborné) k práci s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami

- Aktivita: Personální posílení pozice asistenta pedagoga
- Aktivita: Personální posílení školních poradenských zařízení (psycholog, speciální pedagog, sociální pedagog)
- Aktivita: Vzdělávání pedagogů v oblasti inkluze
- Aktivita: Zavedení nových metod výuky

4.2.2 Škola umí aktivizovat žáky s problémy se zvládnutím učiva

- Aktivita: Rozvoj odpoledních kroužků a klubů podílejících se na sociálním rozvoji osobnosti a rozvoji občanských dovedností
- Aktivita: Spolupráce mezi školami
- Aktivita: Vytvoření vlastního programu prevence školního neúspěchu na školách
- Aktivita: Podpora doučování dětí se SVP na ZŠ

4.2.3 Žáci jsou podporováni při přestupu k SŠ vzdělávání

- Aktivita: Rozvoj kariérního poradenství

	Aktivita	Počet	Popis	Typ	Zdroj	Termín	Odpovědnost
--	----------	-------	-------	-----	-------	--------	-------------

4.2.1.1	Personální posílení pozice asistenta pedagoga	3,00 úvazku	Navýšit úvazky pozice asistenta pedagoga	Aktivita školy	šablony , MŠMT	2019	Škola
4.2.1.2	Personální posílení školních poradenských zařízení	2,5 úvazku	psycholog, speciální pedagog, sociální pedagog	Aktivita školy	šablony , MŠMT, OP VVV	2020	Škola
4.2.1.3	Vzdělávání pedagogů v oblasti inkluze	10 pedagogů/rok	vzdělávání pedagogů (mimo DVPP) v oblasti inkluze a práce s heterogenní skupinou	Aktivita školy	šablony , OP VVV	2019	Škola
4.2.1.4	Zavedení nových metod výuky	200 podpořených žáků/rok	Podpora žáků s SVP (Feuersteinova metoda, apod.)	Aktivita školy	OP VVV	2019	Škola
4.2.1.5	ZŠ přizpůsobují prostory škol potřebám inkluze a individualizace	Indikátory v IROP	Bezbariérovost, kapacita, specializované učebny, učebny v přírodě	Aktivita školy viz. strategický rámec MAP http://www.otaceeu.cz/getmedia/975e60d0-8628-4ee7-a862-581978eaca12/MAP_Zdar-n-S-SR.pdf	IROP	2019	Škola, zřizovatel
4.2.2.1	Rozvoj	300	Odpolední	Aktivita	OP	2019	Škola,

	odpoledních kroužků a klubů podílejících se na sociálním rozvoji osobnosti a rozvoji občanských dovedností	podpořených žáků/rok	kluby a kroužky podílející se na sociálním rozvoji osobnosti, rozvíjející občanské dovednosti	školy, NNO	VVV		NNO
4.2.2.2	Spolupráce mezi školami	1 setkání/rok	projektové dny, dílny, apod.	Aktivita školy	OP VVV	2019	Škola, zřizovatel
4.2.2.3	Vytvoření vlastního programu prevence proti školnímu neúspěchu na školách	1 program/rok	vypracování a pravidelná evaluace programu	Aktivita školy	OP VVV	2020	Škola
4.2.2.4	Podpora doučování dětí se SVP na ZŠ	2. ZŠ 90 žáků/rok	individuální konzultace, kroužek, apod.	Aktivita školy	OP VVV	2019	Škola
4.2.3.1	Rozvoj kariérního poradenství	100 podpořených žáků/rok	aktivity zaměřené na výběr profese s ohledem na zájmy žáků a trh práce	Aktivita školy, spolupráce	OP VVV	2019	Škola

4.3 Na procesu vzdělávání (formálním i neformálním) se podílí všichni aktéři ve městě

4.3.1 Město Žďár nad Sázavou koordinuje proces zavádění inkluzivních opatření, zapojuje relevantní aktéry a komunikuje s veřejností

- Aktivita: Zřízení pozice koordinátora inkluze

- Aktivita: Vytvoření platformy setkávání dotčených aktérů (MŠ, ZŠ, město)
- Aktivita: Vytvoření komunikační strategie mezi městem, MŠ a ZŠ
- Aktivita: Město informuje o inkluzivním vzdělávání
- Aktivita: Město podporuje aktivní spolupráci mezi školami vytvořením strategie sdílení dobré praxe
- Aktivita: Pořádání osvětových akcí v oblasti inkluzivního vzdělávání
- Aktivita: Město rozvíjí infrastrukturu pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání.

4.3.2 Žáci a jejich rodiče jsou přímo podporováni v důležitosti vzdělávání

- Aktivita: Besedy pro rodiče s dětmi na téma inkluze a potřeba vzdělávání
- Aktivita: Rozvoj dobrovolnictví
- Aktivita: Zapojení rodičů dětí ohrožených sociálním vyloučením do volnočasových aktivit
- Aktivita: Zajistit pomoc při jednání rodičů s institucemi
- Aktivita: Zajistit pomoc žákům s přípravou do školy

	Aktivita	Počet	Popis	Typ	Zdroj	Termín	Odpovědnost
4.3.1.1	Zřízení pozice koordinátora inkluze	1,00 úvazku	Koordinátor inkluze komunikuje s jednotlivými aktéry vzdělávání, vede pracovní skupinu Vzdělávání, vyhodnocuje a aktualizuje MPI	Spolupráce	OP VVV	2019	město
4.3.1.2	Vytvoření platformy setkávání dotčených aktérů (MŠ, ZŠ, město)	2 setkání/rok	iniciace diskuse k inkluzi a vzájemné spolupráci	Spolupráce	OP VVV	2019	město
4.3.1.3	Vytvoření komunikační strategie mezi městem, MŠ a	1 strategie	komunikační strategie dotčených aktérů vůči	Spolupráce	OP VVV	2019	školy, zřizovatel

	ZŠ		rodičům žáků se SVP				
4.3.1.4	Město informuje o inkluzivním vzdělávání	6 aktivit k medializaci inkluze/rok	město informuje o společném vzdělávání pomocí lokálních vývěsek, článků v místních novinách, rozhovory s učiteli, žáky, apod.	Spolupráce	OP VVV	2018	město
4.3.1.5	Město podporuje aktivní spolupráci mezi školami vytvořením strategie sdílení dobré praxe	1 dohoda o sdílení	sdílení nejen dobré praxe, ale i vybavení, apod.	Spolupráce	OP VVV	2019	školy, zřizovatel
4.3.1.6	Pořádání osvětových akcí v oblasti inkluzivního vzdělávání	2 osvětové akce/rok	osvětové akce na téma inkluze pro veřejnost	Spolupráce	OP VVV	2018	školy, zřizovatel
4.3.1.7	Obec provede analýzu vzdělávací soustavy	1 vytvořená analýza	Cílem analýzy bude navržení opatření jako součást dalších proinkluzivních postupů	spolupráce	OP VVV	2019	město
4.3.1.8	Město rozvíjí infrastrukturu pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání	Rekonstrukce 1 objektu neformálního vzdělávání	technické a řemeslné obory, přírodní vědy, práce s digitálními technologiemi	Aktivita města	IROP	2018	město
4.3.2.1	Besedy pro rodiče s dětmi na téma inkluze a potřeba	2 besedy/rok	workshopy, besedy, komunitní akce, dotazníky	Spolupráce	OP VVV	2018	NNO

	vzdělávání		spokojenosti				
4.3.2.2	Rozvoj dobrovolnictví	15 podpořených žáků/rok	setkávání v klubu, individuální doučování v domácnostech	Spolupráce	OP VVV	2018	NNO
4.3.2.3	Zapojení rodičů dětí ohrožených sociálním vyloučením do volnočasových aktivit	10 zapojených rodičů/rok	pomoc s organizací venkovních akcí, apod.	Spolupráce	OP VVV	2018	NNO
4.3.2.4	Zajistit pomoc při jednání rodičů s institucemi	10 podpořených rodičů/rok	pomoc při jednání se školami, úřady, apod.	Spolupráce	OP VVV	2019	NNO
4.3.2.5	Zajistit pomoc žákům s přípravou do školy	10 podpořených žáků/rok		Spolupráce	OP VVV	2018	NNO

5. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

Implementace MPI se bude opírat o již nastavené mechanismy spolupráce široké škály aktérů v rámci platformy Lokálního Partnerství (dále jen LP) Žďár nad Sázavou a MAP pro ORP Žďár nad Sázavou. O možnosti vzniku MPI byli partneři LP informováni na setkání pracovní skupiny. Rozhodnutí o zpracování MPI bylo přijato v dubnu 2016. Zástupci vedení města a Agentury pro sociální začlenění (dále jen ASZ) se shodli, že východiskem pro plánování budou stávající dokumenty města Žďár nad Sázavou, zejména Strategický plán rozvoje města v části Vzdělávání.

Pro pochopení způsobu řízení implementace je nutné popsat realizační strukturu a odpovědnost, pravomoci a kapacity jejích jednotlivých složek. Nositelem MPI je Město Žďár nad Sázavou, vytváří ho ve spolupráci s Pracovní skupinou Vzdělávání, lokálním konzultantem ASZ a od poloviny srpna 2016 konzultantem ASZ pro inkluzivní vzdělávání.

Lokální partnerství Žďár nad Sázavou funguje od roku 2016, kdy ASZ uzavřela spolupráci s městem Žďár nad Sázavou. Aktivně se do procesu LP zapojila celá řada subjektů působících ve městě. Aktéři jsou rozděleni do pěti pracovních skupin, které se zabývají oblastí bezpečnosti, bydlení, rodiny a sociálních služeb, vzdělávání a zaměstnanosti. MPI je autonomní součástí Strategického plánu sociálního začleňování, který vzniklá v rámci pracovní skupiny Vzdělávání. Oba dokumenty vznikají souběžně. Chod lokálního partnerství organizuje zaměstnanec ASZ – lokální konzultant, který zajišťuje facilitaci v rámci jednání pracovních skupin a je zodpovědný za proces tvorby strategických dokumentů LP. V procesu plánování a tvorby strategických plánů bylo jednou z rolí ASZ předvídání a řízení rizik a dohled nad zapojením všech relevantních aktérů. V průběhu spolupráce vstoupil do fáze přípravy strategické části MPI konzultant pro inkluzivní vzdělávání, který zajišťuje ustavení a chod pracovních skupin lokálního partnerství na podporu inkluzivního vzdělávání. Přenáší na lokální úroveň příklady dobrých praxí. Manažer SPSZ je zaměstnancem města Žďár nad Sázavou a v součinnosti s lokálním konzultantem a konzultantem pro inkluzivní vzdělávání je zodpovědný za přípravu projektových záměrů, spolupracuje s partnery, kteří jsou žadateli o dotace z operačních programů, pomáhá jim s přípravou projektů a následně s jejich administrací. Ve spolupráci s ASZ dohlíží na plnění SPSZ, včetně MPI, je schopen vést pracovní skupiny a průběžně evaluuje SPSZ/MPI. Po skončení procesu LP ze strany Agentury přebírá tuto činnost kompletně na základě předem připravené exit strategie.

Bezprostředně poté, co bylo přijato rozhodnutí o zpracování MPI, začala pracovní skupina Vzdělávání připravovat podklady (zejména analýzu potřeb) a byly zformulovány jeho priority a cíle, které jsou v souladu se stávajícími dokumenty města Žďár nad Sázavou. Byl

kladen důraz na spolupráci s jednotlivými aktéry lokálního partnerství tak, aby bylo možné efektivně využít všech poznatků o potřebách a možnostech řešení, které se projednávaly v jednotlivých pracovních skupinách a na dalších platformách již dříve. Plánovací období plynule přešlo do období samotné tvorby MPI a zformulované cíle byly dále zpracovávány do jednotlivých specifických cílů, opatření a aktivit.

Nositel MPI má za to, že tímto způsobem fungující realizační struktura zajišťuje plnou transparentnost. Veškerá rozhodnutí jsou přijímána v rámci pracovních skupin, z jejichž jednání jsou pořizovány písemné zápisy, ke kterým se před jejich zveřejněním mohou vyjádřit všechny složky realizační struktury. Takto nastavený mechanismus garantuje nejen transparentnost, ale předchází také případným střetům zájmů.

Ke zpracování analytické části přistupoval nositel s vědomím důležitosti této části jakožto základního stavebního kamene celého MPI. Kvalitní analytická část je podkladem nejen následné argumentace a pojmenování příčin, ale také k identifikaci rizik. V následujícím odstavci je pozornost věnována identifikaci rizik ohrožující samotnou realizaci MPI, včetně popisu přijatých opatření k řízení těchto rizik.

5.1 Rizika a ohrožení

Realizaci MPI by mohla ohrozit tato identifikovaná rizika:

- negativní postoj veřejnosti, laické i odborné, k inkluzi („to nemůže fungovat“, „uškodí to dětem“)
- nespolupracující rodiče, nespolupracující instituce a jiní relevantní aktéři
- obavy učitelů z toho, jak bude společné vzdělávání fungovat a zda se opravdu podaří zajistit potřebné finance a personál.
- nedostatečná kapacita místní Pedagogicko-psychologické poradny
- nedostatečný zájem zapojených institucí o realizaci aktivit vytyčených v MPI
- nízká kvalita připravovaných projektů a nedostatek personálních kapacit na plnění MPI.

Díky včasné analýze rizik a následnému vyhodnocení je možné předcházet zbytečným a očekávatelným rizikům během celé realizace MPI. Důraz je kladen na transparentnost a na zapojení co nejširší škály aktérů působících v území. Díky informacím, které proudí oběma směry mezi platformami a odbornou i laickou veřejností, lze očekávat postupné zlepšování obrazu inkluzivního vzdělávání, jehož negativní obraz často pramenil z neinformovanosti nebo zkresleného mediálního obrazu. Na jeho podporu jsou ve spolupráci s ASZ plánována

veřejná setkání. S těmi rodiči, kteří i přes osvětu a komunikační aktivity neprojeví zájem o spolupráci se školou, bude možné pracovat v rámci již existující terénní sociální práce. Očekává se taktéž rozšíření kapacit terénní sociální práce a odborného poradenství a posílení sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi ve Žďáru nad Sázavou, jejichž potřebnost byla identifikována v SPSZ. Od zahájení Lokálního partnerství v roce 2016 se nepřetržitě pracuje na posílení spolupráce mezi jednotlivými aktéry v území a i při tvorbě a realizaci MPI je to považováno za jednu z hlavních priorit. Je kladen důraz na zapojení všech institucí již do příprav MPI na podporu jeho skutečné relevance a uskutečnitelnosti. Stejně otevřeně je s aktéry komunikována inkluze, na příkladech dobré praxe jsou zmírňovány jejich obavy. K dosažení požadované kvality samotných projektových žádostí bude nápomocna ASZ.

Jak již bylo zmíněno v úvodu, bude se implementace MPI opírat o již nastavené mechanismy spolupráce široké škály aktérů v rámci platformy LP Žďár nad Sázavou. Důraz bude kladen zejména na prohloubení spolupráce ředitelů škol a větší zapojení rodičů do spolupráce se školou. Ředitelé škol, společně s dalšími aktéry působícími v oblasti vzdělávání a zástupci vedení města, jsou členy pracovní skupiny Vzdělávání, která se bude po celou dobu spolupráce s Agenturou pravidelně scházet, a to i po plánovaném schválení MPI městem v prosinci 2016.

K monitorování MPI a hodnocení jeho plnění bude docházet průběžně v rámci Lokálního partnerství a pracovní skupiny Vzdělávání. Díky rozpracování specifických cílů do jednotlivých opatření a aktivit lze pomocí stanovených indikátorů jednoduše sledovat, zda dochází k plnění specifických cílů a v případě zjištění jejich neplnění je možné navrhnout nápravu, příp. zdůvodnit jejich neplnění. V rámci pracovní skupiny Vzdělávání bude probíhat diskuze nad aktualizací MPI, budou do něj zapracovány nové poznatky nebo nová opatření, a to na základě nově vydefinovaných potřeb. MPI bude tedy evaluován průběžně a po každém roce jeho platnosti by mělo dojít k jeho kompletní reevaluaci.

6. SEZNAM ZKRATEK

AD	Azylový dům
APK	Asistent prevence kriminality
ASZ	Agentura pro sociální začleňování
CS	Cílová skupina
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
IROP	Integrovaný regionální operační program
IVP	Individuální vzdělávací plán
IVýp	Individuální výchovný plán
LP	Lokální partnerství
MAP	Místní akční plán
MOP	Mimořádná okamžitá pomoc
MPI	Místní plán inkluze
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NNO	Nestátní neziskové organizace
NZDM	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSPOD	Odbor sociálně právní ochrany dětí
PPP	Pedagogicko psychologická poradna
RVP PV	Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
SAS	Sociálně aktivizační služba
SPSZ	Strategický plán sociálního začleňování
SVL	Sociálně vyloučená lokalita
SVP	Speciální vzdělávací potřeby
SZ	Sociálně znevýhodnění
ŠVP	Školní vzdělávací program
TJ	Tělovýchovná jednota
ÚP	Úřad práce
ZR	Žďár nad Sázavou
ZŠS	Základní škola speciální